

Jesaja 38

1 In die dagen werd Hizkia ziek, tot stervens toe. Toen kwam de profeet Jesaja, de zoon van Amoz, bij hem en zei tegen hem: Zo zegt de HEERE: Regel de zaken van uw huis, want u zult sterven en niet leven.

2 Daarop keerde Hizkia zijn gezicht om naar de muur en bad tot de HEERE

3 en zei: Och HEERE, bedenk toch dat ik in trouw en met een volkomen hart voor Uw aangezicht gewandeld heb en gedaan heb wat goed is in Uw ogen. En Hizkia hilde erg.

4 Toen kwam het woord van de HEERE tot Jesaja:

5 Ga tegen Hizkia zeggen: Zo zegt de HEERE, de God van uw vader David: Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uw tranen gezien. Zie, Ik zal vijftien jaar aan uw levensdagen toevoegen,

6 en Ik zal u uit de hand van de koning van Assyrië redden, evenals deze stad; Ik zal deze stad beschermen.

7 En dit zal voor u het teken zijn van de HEERE, dat de HEERE dit woord dat Hij gesproken heeft, doen zal:

8 Zie, Ik laat op de schaalverdeling van Achaz' zonnewijzer de schaduw, die door de zon is gedaald, tien treden teruggaan. En de zon ging de tien treden terug die ze op de schaalverdeling was gedaald.

9 Dit is het geschrift van Hizkia, de koning van Juda, toen hij ziek geweest en van zijn ziekte genezen was:

10 Zelf zei ik: Op de helft van mijn dagen moet ik heengaan; in de poorten van het graf word ik beroofd van de rest van mijn jaren.

11 Ik zei: Ik zal de HEERE, de HEERE, niet zien in het land van de levenden; ik zal de mensen niet meer aanschouwen onder de inwoners van de wereld.

12 Mijn levenstijd is opgebroken, van mij weggerukt, als een tent van een herder; ik heb mijn leven opgerold, zoals een wever doet, Hij snijdt mij af van het weefgetouw. Voordat de dag tot nacht wordt, zult U aan mij een einde gemaakt hebben.

13 Ik stelde het me voor, tot de morgen toe: als een leeuw, zo zal Hij al mijn beenderen breken. Voordat de dag tot nacht wordt, zult U aan mij een einde gemaakt hebben.

14 Als een zwaluw of kraanvogel, zo piepte ik, ik kirde als een duif. Mijn ogen waren smekend opgeslagen naar omhoog: Heere, ik word neergedrukt; wees U mijn Borg!

15 Wat zal ik spreken? Zoals Hij mij heeft gezegd, heeft Hij het gedaan. Nu mag ik al mijn jaren gerust verdergaan, de bitterheid van mijn ziel te boven gekomen.

16 Heere, bij deze dingen leeft men, en in al deze dingen is het leven van mijn geest. Want U hebt mij gezond gemaakt en mij genezen.

17 Zie, tot vrede is de bitterheid voor mij bitter geweest, want Ú hebt mijn ziel lieflijk omhelsd, van het graf van de ontbinding vandaan gehaald. Want U hebt al mijn zonden achter Uw rug geworpen.

18 Immers, het graf zal U niet loven, de dood U niet prijzen; wie in de kuil neerdalen, zullen op Uw waarheid niet hopen.

19 De levende, de levende, die zal U loven, zoals ik vandaag. De vader zal zijn kinderen met Uw waarheid bekendmaken.

20 De HEERE was er om mij te verlossen. Daarom zullen wij mijn snarenspeel doen klinken, al de dagen van ons leven, in het huis van de HEERE.

21 Jesaja had namelijk gezegd: Laat men een klomp vijgen nemen en die als een pleister op de zweer leggen; dan zal hij genezen.

22 En Hizkia had gezegd: Wat is het teken dat ik naar het huis van de HEERE zal opgaan?

De koning en de Levieten.

Het Koningschap van Hizkia onderscheidde zich in gunstige zin van dat van zijn vader Achaz. Zowel in het boek 2 Koningen als dat van 2 Kronieken komt hij naar voren als een koning die te vergelijken is met zijn (voor)vader David. In beide boeken komt het koningschap van Hizkia ter sprake na de ballingschap van het Noordrijk Israel naar Assur en de dood van zijn vader Achaz. 'Een schip op het strand is een baken in zee', zegt het spreekwoord. Mogelijk is het vonnis over het Noordrijk een ernstige herinnering aan de betrouwbaarheid van Gods beloften en dreigementen. Hoeveel profeten hadden de koningshuizen van Samaria niet namens de HEERE gewaarschuwd?! Daar komt bij dat het koningschap van Achaz een breuk was met het beleid wat de koningen van David tot op dat moment voorstonden. Koning Achaz introduceerde de afgodendienst. Tot op het tempelplein was zijn invloed zichtbaar en tastbaar. Zo had hij daar een altaar van de god van Assur opgericht. Het altaar van de HEERE was zogenaamd voor onderhoud van het tempelplein verwijderd. De hele tempeldienst raakte in de versukkeling in zijn tijd. De tempel werd zelfs gesloten. Het slechte voorbeeld van koning Achaz op het plein van de tempel van Jeruzalem kreeg veel gevolg. Overal in de straten van de dorpen en steden in Juda doken de afgodsbeelden op. 2 Kronieken 28:24 *Achaz verzamelde de voorwerpen van het huis van God, hakte de voorwerpen van het huis van God in stukken en sloot de deuren van het huis van de HEERE. Verder maakte hij voor zichzelf altaren op elke hoek in Jeruzalem.* Verder brengt Achaz enkele van zijn zonen als offer aan de god Moloch. 2 Kronieken 28:3 Verderop in de Bijbel – bij koning Manasse – wordt duidelijk dat men God niet dieper kan grieven dan met kinderoffers. Opmerkelijk genoeg heeft hij een zoon gekregen – Hizkia – die heel anders staat in zijn relatie tot God. Bij de aanvang van zijn koningschap wordt zijn moeder vermeld: *Abia, de dochter van Zacharia.* 2 Kronieken 29:1 De enige bekende *Zacharia* in die dagen is *de Leviet Zacharia*, uit de familie van de Kehathieten. Hij gaf met anderen in de tijd van Hizkia leiding aan de tempel en de Levieten en de priesters. Zacharia wordt met Hilkia, Jehiël namelijk genoemd als *'de leider van het huis van God'*. 2 Kronieken 35:8 Wij zouden – wat de leiding betreft – eerder denken aan de hogepriester, maar hier gaat het blijkbaar niet om een priester maar een Leviet. Uit het boek Kronieken is op te maken dat het vooral de Levieten – en niet de priesters – waren die ernst maakten met het leven en het herstel van de dienst van de HEERE. 2 Kronieken 29:34b *Want de Levieten waren oprechter van hart om zich te heiligen dan de priesters.*

Koning Hizkia en de invloed van de Levieten.

De Levieten hadden het initiatief bij de tempelreiniging.

Het is natuurlijk niet juist om te suggereren dat een gelovige moeder garant staat voor een gelovige zoon, tegelijk is haar invloed onmiskenbaar groot, ook op dit punt. Paulus merkt dit op bij Timotheüs.

2 Timotheüs 1:5 *Daarbij herinner ik mij het ongeveerinsde geloof dat in u is en dat eerst gewoond heeft in uw grootmoeder Loïs en in uw moeder Eunike. En ik ben ervan overtuigd dat het ook in u woont.* Opmerkelijk is de plaats die in het boek 2 Kronieken 29-32 ingeruimd wordt voor koning Hizkia. Maar liefst vier hoofdstukken. Het is goed hier kennis van te nemen omdat het een bijzonder licht op de koning werpt. Koning Hizkia heeft vanaf het begin van zijn koningschap ingezet op een herstel van de dienst van de HEERE. Zo heeft hij het altaar van zijn vader Achaz laten verwijderen en het altaar van de HEERE teruggeplaatst. Ook heeft hij de tempel weer geopend na een intensieve reiniging die een week in beslag nam. 2 Kronieken 29:3 *Hij was het die in het eerste jaar van zijn regering, in de eerste maand, de deuren van het huis van de HEERE opende en ze herstelde.* Lang niet iedereen was vanaf het begin enthousiast, maar gaandeweg wist de koning de Levieten en de priesters voor zijn hervorming in te nemen. Het lijkt uit te gaan van de Levieten, maar de priesters deden later van harte mee. De Levieten reinigde de tempel en het tempelplein van alles wat er in de loop van de tijd als oneigenlijk element bijgevoegd was. Toen de tempel intern en extern gereinigd was werd hij onder leiding van de koning opnieuw ingewijd met een groot feest door het brengen van reinigings- en schuldoffers voor heel Israel. Naast de dienst van de offers werd ook de tempelzang met stem en instrument in ere hersteld. Deze reformatie gaat terug tot op koning David, die een groep levitische zangers en musici had aangesteld om lof- en dankliederen voor God te zingen. 2 Kronieken 29:25 *Ook stelde hij de Levieten in het huis van de HEERE op, met cimbalen, met luiten en met harpen, volgens het gebod van David en van Gad, de ziener van de koning, en van Nathan, de profet. Want dit gebod was gegeven door de hand van de HEERE door de dienst van Zijn profeten.* De offers beperkten zich niet tot de schuldoffers, de lof-offers en de dankoffers en de hefoffers waren niet van de lucht. Wat klein begonnen was, groeide uit tot een groot feest waar heel het volk bij betrokken werd. Het leek net alsof het veel mensen verrast had dat zich deze ontwikkelingen hadden voorgedaan en dan nog wel zo snel. 2 Kronieken 29:36 *Hizkia dan en heel het volk verblijdden zich over wat God voor het volk tot stand gebracht had, want dit was onverwachts gebeurd.*

De hogepriester brengt in de tempel het wierrookoffer en de Levieten zingen buiten Gods lof.

Koning Hizkia vierde het Paschafeest met Juda, maar ook de noordelijke stammen waren welkom.

Hizkia heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om ook maar meteen **het Pascha** te vieren. Dat feest was langzaam maar zeker in onbruik geraakt en werd in ere hersteld. Er deed zich echter een probleem voor omdat men reeds in de tweede maand zat, terwijl het Pascheest normaal de eerste maand van het jaar opende. De koning kreeg echter toestemming om het – bij wijze van uitzondering – in de tweede maand te doen. 2 Kronieken 30:2 *De koning had immers met zijn leiders en heel de gemeente in Jeruzalem overleg gepleegd of men het Pascha in de tweede maand zou houden.* Opmerkelijk hierbij is dat niet alleen de inwoners van Jeruzalem, maar ook de inwoners van het Noordrijk – voor zover niet in ballingschap gevoerd – werden uitgenodigd om mee te doen met dit feest in Jeruzalem. Men werd niet alleen uitgenodigd deel te nemen aan het Pascheest in Jeruzalem, maar men werd door de boden van de koning ook bij de ernst van de geloofsafval en de straf van de

ballingschap bepaald, waar het Noordrijk aan ten onder gegaan was. 2 Kronieken 30:8 *Wees nu niet halsstarrig zoals uw vaderen. Geef de HEERE de hand en kom naar Zijn heiligdom, dat Hij voor eeuwig geheiligd heeft, en dien de HEERE, uw God. Dan zal Zijn brandende toorn zich van u afkeren.* De vertegenwoordigers van de koning werden niet overal met evenveel enthousiasme ontvangen. Ze werden vaak uitgelachen, maar er waren toch mensen uit Efraïm en Manasse die optrokken naar Jeruzalem voor het feest. 2 Kronieken 30:10,11 *Zo trokken de ijlboden van stad tot stad door het land van Efraïm en Manasse, tot Zebulon toe, maar men lachte hen uit en bespote hen. Maar toch vernederden sommigen van Aser, Manasse en van Zebulon zich en kwamen naar Jeruzalem.* Wat aarzelend begon, ontwikkelde zich door Gods goedheid tot een breed gedragen feest waar niet alleen de inwoners van Juda en Jeruzalem, maar ook verschillende mensen uit het Noordrijk en zelfs vreemdelingen aan mee deden. Omdat er een groeiend enthousiasme was, stelde men voor om er nog een week aan toe te voegen, hetgeen geschiedde. De koning voorzag de Levieten ruimhartig van voldoende dieren voor de offerdienst. Na dit feest voelden de mensen die de reformatie waren begonnen zich gesterkt door alle support. Ze werden aangemoedigd en voelden zich vrij om nu overal in Juda en Jeruzalem de afgodsbeelden en de altaren op te ruimen. Ze beperkten zich hierbij niet tot Juda, maar ook het Noordrijk, Efraïm en Manasse moesten er aan geloven. Men maakte een grote schoonmaak. 2 Kronieken 32:1 *Toen nu dit alles beëindigd was, vertrokken alle Israëlieten die zich daar bevonden, naar de steden van Juda. Zij braken de gewijde stenen in stukken, hakten de gewijde palen om en braken de offerhoogten en de altaren af in heel Juda en Benjamin, ook in Efraïm en Manasse, totdat zij alles vernietigd hadden. Daarna keerden al de Israëlieten terug, ieder naar zijn bezit, naar hun steden.* De koning zorgde voor een regeling voor de Priesters en de Levieten waarvan de namen met hun families samen met hun taken zorgvuldig werden opgetekend, terwijl het volk van Juda geleerd werd opnieuw tienden van de oogst en eerstelingen van het vee voor de dienst van de Heere af te staan.

Het Paschafeest.

God leert de koning en zijn volk de relatie te duiden door voor- en tegenspoed.

Uit het bovenstaande wordt duidelijk dat God aan Zijn volk leert om de omstandigheden waarin het verkeert, te duiden. Voorspoed en tegenslag worden elementen – die overwogen worden in de harten en gewetens van mensen – om als een soort van thermometer de relatie tussen God en Zijn volk te peilen. Daaraan werkt een profeet als Jesaja – die Gods oordeel over de situatie geeft – mee. Niet alleen geeft de profeet een duiding, maar ook vertelt hij namens de HEERE van de voren wat Gods reactie zal zijn, hetzij positief of negatief in de zin van redding of sanktie. Op die manier leert God Zijn volk te letten op voor- en tegenspoed en het wel en wee te interpreteren. Het is een vorm van communicatie tussen God – Die we niet zien – en Zijn volk, hetgeen er aan mee helpt dat het

volk goed – althans beter afgesteld wordt op de eisen van de Allerhoogste. Wanneer we letten op de Verbondsverhouding tussen God en Zijn volk dan horen *de verbondsbeloften* en *de -eisen* daar helemaal bij. Met *de zegen en de vloek* – uitgesproken op de bergen Ebal en Gerizim – oefende God Zijn volk al in een pril stadium met deze gevoeligheid op het punt van de onderlinge relatie. Deuteronomium 27:12,13 De koning liet er via zijn boden die ook uittrokken naar de noordelijke stammen – die voor een groot deel in ballingschap gevoerd waren – over de oorzaak hiervan geen misverstand over bestaan. 2 Kronieken 30:6-9 *De ijlboden gingen door heel Israël en Juda op weg met de brieven van de hand van de koning en zijn leiders, overeenkomstig het gebod van de koning. Zij zeiden: Israëlieten, bekeer u tot de HEERE, de God van Abraham, Izak en Israël. Dan zal Hij terugkeren tot de ontkomenen die van u overgebleven zijn uit de hand van de koningen van Assyrië. En wees niet als uw vaders en als uw broeders, die aan de HEERE, de God van hun vaders, ontrouw waren, zodat Hij hen tot verwoesting overgegeven heeft, zoals u ziet. Wees nu niet halsstarrig zoals uw vaders. Geef de HEERE de hand en kom naar Zijn heiligdom, dat Hij voor eeuwig geheiligd heeft, en dien de HEERE, uw God. Dan zal Zijn brandende toorn zich van u afkeren. Want als u zich tot de HEERE bekeert, zullen uw broeders en uw kinderen barmhartigheid vinden bij hen die hen als gevangenen weggevoerd hebben, zodat zij in dit land zullen terugkomen. De HEERE, uw God, is immers genadig en barmhartig, en zal het aangezicht niet van u afwenden als u zich tot Hem bekeert.*

Het bestuderen van de Bijbel helpt bij het duiden van gebeurtenissen.

De wijsheid leert dat het – in geval van ziekte en tegenslag – ook anders kan liggen.

De regel was dat God disciplinaire maatregelen neemt wanneer zijn volk of een lid van Gods volk zich van Hem afkeert. Het vervelende was wel dat de samenhang zonde en straf, die er volgens de Bijbel bestaat aanleiding gaf dat de ene mens over de ander oordeelt. Wat gebeurde? Ongemerkt keerde men de regel om. Wanneer iemand ziek werd of tegenslag had, ging men er gemakshalve van uit dat 'hij dus wel gezondigd zou hebben.' Dat dit *de regel* is, betekent niet dat er geen uitzondering is op deze regel. In het boek Job zien we de redenering van de vrienden van Job. Job is ziek en wordt getroffen door tegenslag op tegenslag. Het oordeel van de vrienden is duidelijk: 'Job heeft gezondigd en moet zich dus bekeren.' Job is furieus en terecht. Behalve dat het hem slecht gaat, veranderen zijn vrienden tot overmaat van ramp in tegenstanders. En dit terwijl vanaf het begin van het boek Job Job's onschuld vast staat. Job 1:1 *Er was een man in het land Uz, zijn naam was Job. En die man was vroom en oprecht; hij was godvrezend en keerde zich af van het kwaad.* Sterker, de HEERE noemt hem als voorbeeld van een mens die bijzonder vroom is. Job 1:8 *De HEERE zei tegen de satan: Hebt u ook acht geslagen op Mijn dienaar Job? Want er is niemand op de aarde zoals hij, een vroom en oprecht man, hij is godvrezend en keert zich af van het kwaad.* Het boek Job behoort tot de zogenaamde 'wijsheidsliteratuur in de Bijbel'. Ook het boek Prediker dat tot dezelfde categorie gerekend kan worden, verzet zich tegen de gedachte dat rampspoed het

bewijs zou zijn van iemands zonde. Sterker, het is tot Predikers verdriet dat hij vaak ziet dat een rechtvaardig mens een bijzonder zwaar leven heeft. Prediker 7:15 *Dit alles heb ik gezien in mijn vluchtige dagen: er is een rechtvaardige die omkomt in zijn rechtvaardigheid, en er is een goddeloze die bij al zijn slechtheid zijn dagen verlengt.* In het boek Jesaja is verderop sprake van 'de lijdende knecht van de HEERE.' Van deze persoon geldt ook dat men hem houdt voor een zondaar, iemand die terecht door God hard wordt aangepakt. Maar niet alles is, wat het schijnt. Jesaja 53:4b *Wij hielden Hem echter voor een geplaagde, door God geslagen en verdrukt.* Deze 'lijdende knecht van de HEERE' staat model voor de Heere Jezus, die uiteindelijk werd overgeleverd om te worden gekruisigd. Het is goed en van veel waarde dat wij beseffen dat de regel uitzonderingen kent, als wij maar niet vergeten wat 'de regel' is. De regel is dat God de gelovige die zich van Hem afkeert bestraft. Hij doet dat niet omdat Hij niet op die persoon gesteld is, maar juist omdat Hij hem liefheeft en wil bewaren voor een nog groter kwaad nl. de hel. Hebrëen 12:6 *Want de Heere bestraft wie Hij liefheeft, en Hij geselt iedere zoon die Hij aanneemt.* Wat geldt voor de gelovige geldt ook voor de christelijke gemeente. Volgens Petrus begint het oordeel bij de kerk. 1 Petrus 4:17 *Want nu is het de tijd dat het oordeel begint bij het huis van God; en als het eerst bij ons begint, wat zal het einde zijn van hen die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn?* Ook de apostel Paulus gaat er van uit dat een zondig leven niet alleen de zondaar maar ook de christelijke gemeenschap beschadigt, in die zin dat de zonde Gods straffen oproept. 1 Korintiërs 11:30-32 *Daarom zijn er onder u veel zwakken en zieken, en velen zijn ontslapen. Want als wij onszelf zouden beoordelen, zouden wij niet geoordeeld worden. Maar als wij geoordeeld worden, worden wij door de Heere bestraft, opdat wij niet met de wereld veroordeeld zouden worden.*

Paschaviering.

Deelnemen aan het Paschafeest vraagt om de juiste voorbereiding.

God heeft bij de Uittocht uit Egypte aangegeven hoe men op waardige wijze *het Pascha* viert. Exodus 12:12-20 *In de eerste maand moet u ongezuurde broden eten vanaf de avond van de veertiende dag van de maand tot de avond van de eenentwintigste dag van de maand. Zeven dagen lang mag in uw huizen geen zuurdeeg gevonden worden, want ieder die iets gezuurds zal eten, die persoon moet uit de gemeenschap van Israël uitgeroeid worden, of hij nu een vreemdeling is of een ingezetene van het land. U mag niets eten wat gezuurd is. In al uw woongebieden moet u ongezuurde broden eten.* Men moet het huis vrij maken van het oude zuurdeeg (gist). Met ongegist deeg bakte men – platte koeken – de zogenaamde *matses*. Zo vierde men het feest. In het Nieuwe Testament werd het een voorbeeld

hoe en dat men werkelijk een nieuw leven moest leiden door de verzoening van de zonden en de Heilige Geest. 1 Korintiërs 5:6-8 Wanneer koning Hizkia ook de noordelijke stammen uitnodigt om de Pascha te vieren in Jeruzalem en sommigen hun weerstand overwinnen en werkelijk komen opdagen in de stad blijkt – uit de ziekte die in de stad uitbreekt – dat velen van hen niet de nodige stappen hebben gezet om zichzelf en hun huizen te reinigen voor het feest. 2 Kronieken 30:18-20 *Want een groot deel van het volk, velen uit Efraïm, Manasse, Issaschar en Zebulon, hadden zich niet gereinigd. Toch aten zij het Pascha, maar niet zoals het voorgeschreven was. Hizkia bad echter voor hen en zei: Laat de HEERE, Die goed is, verzoening doen voor hem die heel zijn hart erop gericht heeft om God de HEERE, de God van zijn vaders, te zoeken, al was dat niet volgens de reinheid die past bij het heiligdom. En de HEERE verhoorde Hizkia en genas het volk.* God leert Zijn volk hiermee dat Hij – hoewel de HEERE blij is met de opkomst uit de Noordelijke stammen – op zich geen genoegen neemt met goede bedoelingen alleen. Bovenstaande zaken werpen een bijzonder licht op de ziekte van koning Hizkia.

Koning Hizkia op het schild geheven.

Koning Hizkia en de priester en de profeet.

Koning Hizkia werd ziek. Hij werd doodziek. Omdat er bij elke tegenslag nadrukkelijk in de richting van God wordt gekeken in deze tijd, is dat bij Hizkia's ziekte niet anders. Toch is het geheel onverwacht – wie had dat gedacht? – dat het noodlot hem treft. Hizkia is werkelijk een witte raaf. De wending – richting de dienst van de HEERE – die hij aan het volksleven geeft is ongekend. Veel koningen worden geprezen ondanks het feit dat ze de gegroeide misstanden laten bestaan. Zo bijvoorbeeld koning Jotham, die trouwens ook de zoon was van een Levitische moeder. Hizkia gaat verder dan zijn voorgangers. Hij pakt de foute praktijken op godsdienstig gebied aan. Hij wordt alom geprezen op dit punt. 2 Kronieken 19:2 *Hij deed wat juist was in de ogen van de HEERE, overeenkomstig alles wat zijn vader David gedaan had.* Onbewust vergelijken we Hizkia met het optreden van de koningen voor hem. Ongemerkt vinden we hem goed, misschien omdat hij 'beter is dan anderen.' Toch is dat niet de maatstaf van God. God ziet ons niet als goede mensen 'omdat we niet zo slecht zijn als andere mensen.' *'Goed of rechtvaardig'* is een absolute kwalificatie, die niet door vergelijking tot stand komt. Zo valt er veel goeds te zeggen van koning Hizkia, maar hij heeft – volgens het boek Kronieken – desondanks een hardnekkig en, in relatie tot God storend probleem nl. van de hoogmoed. *Hoogmoed* is NB het basisprobleem van ieder mens – de menselijke zonde bij uitstek – die ook de achtergrond vormde van de *zondeva* van de eerste mensen. Het boek Kronieken heeft bijzondere belangstelling voor de geschiedenis van het volk Israel, met als focus de

tempeldienst. Het is bijzonder om het oordeel van de Kroniekschrijver te horen over de koning die hen lief is. Hij haalt – uit de wederwaardigheden van koning Hizkia met de afgezanten van Babel de zonde van Hizkia die daarbij aan het licht kwam, naar voren – de hoogmoed. Wat was het geval? De koning van Babel zond een delegatie naar het hof van Jeruzalem om de koning met zijn genezing te feliciteren. Tijdens die gelegenheid heeft Hizkia aan de boden van Babel al zijn rijkdommen aan goud en zilver laten zien. Zeker, de man had ontzettend veel gepresteerd. Maar in het licht van de redding van Jeruzalem uit de greep van Assur en de redding van Hizkia van zijn ziekte viel die eigen grootheid in het niet vergeleken bij Gods grootheid. Koning Hizkia had alles te danken aan God. Het was met andere woorden redelijk ongepast wat Hizkia deed. Geen woord over de God van Israel, alleen maar oog voor zijn grote EGO. Bij de profeet Jesaja lag dit oordeel vergelijkbaar, hoewel iets anders. De profeet Jesaja en koning Hizkia vormden een eenheid waar het ging om de religieuze hervorming van land en volk en de her-inwijding van de tempel, de viering van het Pascha en de ordening van de Levieten en priesterdienst. Op het politieke front dachten beide echter mannen nogal verschillend. Jesaja kon zich niet vinden in de buitenland politiek van de koning. Hij juichte de onafhankelijkheid van Assur toen, maar het feit dat Hizkia hulp zocht bij het grote Egypte en een coalitie vormde met naburige landen tegen Assur, kon de goedkeuring van de profeet – en wat meer is van de HEERE – niet wegdragen. Voor het gevoel van Jesaja was het hinken op twee gedachten, iets wat de ziekte van de koning kon verklaren. God wilde *heel* het hart en de toewijding van de koning. Ook Jesaja keurde op aandringen van de HEERE het optreden van de koning tegenover de afgezanten van Babel af. Dit optreden zou zeker gevolgen hebben, zij het niet tijdens de regeerperiode van Hizkia. 2 Koningen 20:16,17 *Toen zei Jesaja tegen Hizkia: Hoor het woord van de HEERE. Zie, er komen dagen dat alles wat er in uw huis is en wat uw vaders tot op deze dag hebben opgeslagen, naar Babel zal worden weggevoerd. Er zal niets overblijven, zegt de HEERE.*

De aanzegging van Hizkia's sterven voelde als een doodsvonnis.

De meeste onderzoekers gaan ervan uit dat koning Hizkia eerst ziek werd en daarna het beleg van Jeruzalem moest meemaken. Zij baseren zich vooral op Jesaja 38:6 waarin de HEERE behalve de extra vijftien levensjaren ook toezegt: *'en Ik zal u uit de hand van de koning van Assyrië redden, evenals deze stad; Ik zal deze stad beschermen.'* Zo op het oog lijkt het een overdreven uitleg van dit vers, dat ook kan wijzen op het vervolg na de verpletterende klap die God uitdeelde aan Assur. De kans was groot dat Sanherib terug zou komen, maar een actie van zijn kant bleef uit. In zijn inscriptie schrijft de koning van Assur dat Hizkia hem tribuut betaalde. Mogelijk vond Sanherib van Assur dit voldoende en had hij het gevoel dat de oude relatie met de vazal Jeruzalem weer was hersteld. Hij is hoe dan ook niet meer voor de poorten van de stad verschenen. Het ene vers 6 lijkt onvoldoende gewicht in de schaal te leggen, om de opeenvolging van de gebeurtenissen om te keren; en dat terwijl het boek Koningen én Kronieken én de profeet Jesaja allemaal spreken 1. van beleg van Jeruzalem, 2. overwinning op Assur en 3. ziekte van Hizkia en 4. herstel van gezondheid en 5. bezoek van Babels diplomaten. In die volgorde. Wanneer er dus sprake is van 'in die dagen' wordt bedoeld op de tijd na de bevrijding van stad en land. Jesaja 38:1 *In die dagen werd Hizkia ziek, tot stervens toe.* Koning Hizkia was niet gewoon ziek, hij was doodziek. Dat had de dokter waarschijnlijk geconstateerd. Maar zo voelde hij zich ook, gezien zijn gebed later. Daar komt bij dat de profeet namens de HEERE hem aanzegt dat zijn laatste dag is aangebroken en dat hij er verstandig aan doet de dingen te regelen die

hij voor zijn dood zou willen regelen en zijn testament op te maken. Mocht Hizkia de komst van de profeet positief hebben verwelkomd, dan was dit een grote teleurstelling. Het was de genadeklap. Jesaja 38:1 *Toen kwam de profeet Jesaja, de zoon van Amoz, bij hem en zei tegen hem: Zo zegt de HEERE: Regel de zaken van uw huis, want u zult sterven en niet leven.* Voor Hizkia kwam dit hard aan. Het was een mokerslag. Wanneer God je het einde aanzegt dan is het onomkeerbaar. Hij wordt er totaal door overvallen. Ook omdat de geschiedenis zich zo positief ontwikkeld had. God had Jeruzalem NB ontzet. De relatie met de profeet Jesaja was uitstekend op de politieke visie na dan. Hizkia was persoonlijk tot tweemaal toe – in de tijd van het beleg – voor God in de tempel verschenen en God had zijn gebed niet alleen gehoord maar ook verhoord. De bevrijding moet een enorm feest zijn geweest in Jeruzalem en dan dit. Het is een enorme domper. Maar daarenboven is het ook nog eens een persoonlijk drama. Koning Hizkia voelt zich miskend. Hij keert zich van iedereen af en gaat met zijn gezicht naar de muur liggen. Hoewel, hij keert zich toch niet van iedereen af. Hij keert zich tot God. Hij kan misschien niet meer naar de tempel, maar hij kan nog wel bidden. Jesaja 38:2 *Daarop keerde Hizkia zijn gezicht om naar de muur en bad tot de HEERE.* Een ding komt in de Bijbel duidelijk naar voren: Wanneer een gelovig mens zijn leven richt naar Gods gebod zal hij gezegend worden. Zo o.a. Psalm 1. Reken er maar op dat niet alleen koning Hizkia – maar ook zijn omgeving – niet wist hoe ze het hadden toen ze hoorden dat God de koning de wacht aan had gezegd. Deze koning staat zo goed bekend. Vanuit het boek Koningen en Kronieken struikelen de positieve beoordelingen over elkaar heen. Koning Hizkia deed het in geestelijk opzicht prima. Koning Hizkia voelt zich dan ook hierdoor – wat aanvoelt als een doodsvonnis – miskend. Hij krijgt het idee dat hij niet op waarde wordt geschat. Hij heeft zijn nek uitgestoken voor de goede zaak en dan dit. Hij brengt dit ook in als tegenwerping tegen het vonnis van Gods kant, dat hem overviel. Jesaja 38:3 *en zei: Och HEERE, bedenk toch dat ik in trouw en met een volkomen hart voor Uw aangezicht gewandeld heb en gedaan heb wat goed is in Uw ogen.* Koning Hizkia bad niet om genezing, maar hij liet wel uit alles blijken wat dit met hem deed. Hij was er helemaal kapot van. Hij huilde luid. Het was waarschijnlijk te horen tot in de gang en de kamers van het paleis, mogelijk hoorde men de luide uithalen zelfs buiten nog. Jesaja 38:3 *En Hizkia huilde erg.*

God strijkt Zijn hand over Zijn hart en schenkt Hizkia vijftien ekstra jaren.

God liet er geen gras over groeien. Volgens het boek Koningen (2 Koningen 20:4) was de profeet nog niet buiten – na zijn bezoek aan Hizkia – of de HEERE sommeerde hem al om terug te gaan en het verheugende bericht aan de koning bekend te maken. Jesaja 38:4 *Toen kwam het woord van de HEERE tot Jesaja:* God honoreert de inspanningen van de koning om het volk terug te brengen tot de dienst aan de HEERE. Ook denkt de HEERE daarbij aan zijn dienaar koning David en de toezegging die Hij gedaan had via de mond van de profeet Nathan. De naam van David valt niet zomaar. God had gezegd dat disciplinaire maatregelen horen bij de relatie God en koning, maar het koningshuis van David zou staande blijven door alle tijden heen. 2 Samuel 7:14-16. De tranen van de koning lieten

God niet onberoerd. God streek Zijn hand over Zijn hart en besloot de koning nog vijftien ekstra jaren bij de zijn leven te geven. Hizkia was op dat moment 39 jaar oud. Uiteindelijk zou hij nog 53 worden. Dat is nog niet zo oud, maar het is toch een ander verhaal dan 39. Jesaja 38:5 *Ga tegen Hizkia zeggen: Zo zegt de HEERE, de God van uw vader David: Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uw tranen gezien. Zie, Ik zal vijftien jaar aan uw levensdagen toevoegen.* Naast een langer leven belooft God Hizkia als koning ook een periode van rust en vrede. In ieder geval zal hij geen last meer hebben van Sanherib, de koning van Assur. God zegt toe de stad te beschermen en voor zover we weten is het in Jeruzalem al die jaren na 701 na Chr. rustig gebleven in dit opzicht. Jesaja 38:6 *en Ik zal u uit de hand van de koning van Assyrië redden, evenals deze stad; Ik zal deze stad beschermen.* De profeet Jesaja verbond een teken aan dit woord van de HEERE; een soort van bewijs dat de koning ervan zou overtuigen dat de HEERE dit Zelf tegen hem gezegd had en dat het dus zeker zou gebeuren. Het teken was dat het zonlicht op de trappen van Achaz tien treden terug zou gaan. Volgens de Bijbel gaat het hier om *een zonnwijzer*. In die zin zou het teken nog sterker van zichzelf doen spreken. Opmerkelijk dat het boek Koningen ook in dit opzicht nog iets meer vertelt. Jesaja heeft de koning namelijk voor de keus gesteld. 'Wat hij wilde; Moest het zonlicht tien treden vooruit of terug?' Hizkia koos voor het terugtreden van de schaduw, omdat dat een groter wonder zou zijn. 2 Koningen 20: *Toen zei Hizkia: Het is voor de schaduw gemakkelijk om tien treden verder te gaan. Nee, laat de schaduw tien treden teruggaan.* Het was niet verkeerd van koning Hizkia om invloed te willen uitoefenen op *het teken*. Jesaja vond het juist fout van zijn vader Achaz, die een teken weigerde. De koning genoot de volle instemming van de profeet en hij kreeg het teken waarom hij vroeg. Jesaja 38:7,8 *En dit zal voor u het teken zijn van de HEERE, dat de HEERE dit woord dat Hij gesproken heeft, doen zal; Zie, Ik laat op de schaalverdeling van Achaz' zonnwijzer de schaduw, die door de zon is gedaald, tien treden teruggaan. En de zon ging de tien treden terug die ze op de schaalverdeling was gedaald.*

De metafoor van de tent van de herder en het weefgetouw.

Het komende sterven voelt voor koning Hizkia alsof hij van het leven beroofd wordt.

Het is gunstig om in de Bijbel ook het persoonlijke verhaal van koning Hizkia in dichtvorm te lezen. Jesaja 38:9 *Dit is het geschrift van Hizkia, de koning van Juda, toen hij ziek geweest en van zijn ziekte genezen was.* Iedereen beleeft dit op zijn eigen manier. De koning verwoordt niet de gevoelens van de mensen die merkten dat hun koning ziek geworden was. Het is zijn eigen verhaal. Het is hoe hij het beleefde. Hij had het gevoel dat zijn tijd drastisch werd ingekort. Het kwam op hem over als *een beroving*. Het is hem afgepakt. Jesaja 38:10 *Zelf zei ik: Op de helft van mijn dagen moet ik heengaan; in de poorten van het graf word ik beroofd van de rest van mijn jaren.* Wat voor hem het ergste was, was dat hij de HEERE niet meer zou zien. Het zien van de HEERE is een manier van spreken. Hij wil zeggen dat hij 'niet langer voor God in de tempel kan verschijnen.' Psalm 27:4 *Het leven op aarde in al zijn zichtbaarheid en tastbaarheid met God en de mensen, daar zou hij in het vervolg van*

verstoken zijn. Dat zou hij het meest missen. Jesaja 38:11 *Ik zei: Ik zal de HEERE, de HEERE, niet zien in het land van de levenden; ik zal de mensen niet meer aanschouwen onder de inwoners van de wereld.* De koning gebruikt twee metaforen om de te vroeg gearriveerde dood te beschrijven. De eerste metafoor gebruikt het beeld van *de tent* waarin een herder slaapt. Dat is werkelijk een tent. Vandaag staat hij hier. Morgen wordt hij opgebroken om weer ergens anders opgezet te worden. 'Het is allemaal maar van korte duur', wil hij hiermee maar zeggen. De volgende metafoor is ingrijpender en pijnlijker. Wanneer de wever een stuk linnen weeft dan gebeurt dat uit één draad. Die draad kan de toeschouwer in razend tempo van de klos zien aflopen. Wanneer het linnen kleeft klaar is wordt de draad afgeknipt. Het voelt als *point of no return*. Het is klaar. Het is afgelopen. Jesaja 38:12 *Mijn levenstijd is opgebroken, van mij weggerukt, als een tent van een herder; ik heb mijn leven opgerold, zoals een wever doet, Hij snijdt mij af van het weefgetouw.*

De metafoor van de zwaluw en de duif.

Koning Hizkia bidt: 'Heere, ik word neergedrukt; wees U mijn Borg!'

Voor zijn gevoel had hij nog tijd tot de nacht. De volgende dag zou hij er al niet meer zijn. Het is opmerkelijk dat hij dezelfde zin tweemaal opschrijft. Jesaja 38:12b *Voordat de dag tot nacht wordt, zult U aan mij een einde gemaakt hebben.* Omdat het korte tijd is verwacht hij een hevig einde. Hij vergelijkt het met iemand die door een leeuw wordt overvallen en gedood. Zo zal het wel ongeveer gaan, vermoedt hij. Jesaja 38:13 *Ik stelde het me voor, tot de morgen toe: als een leeuw, zo zal Hij al mijn beenderen breken. Voordat de dag tot nacht wordt, zult U aan mij een einde gemaakt hebben.* Het boezemt hem angst in. Het wordt donker. De dreiging die uitgaat van de invallende duisternis voegt zich bij de natuurlijke angst voor de dood. De koning krijgt een piepende adem van benauwdheid. 'Ik lijkt wel een zwaluw denkt hij, of een duif.' Het is opmerkelijk. De koning bidt niet om herstel, maar hij vraagt of God *zijn Borg* wil zijn. Een Borg is iemand die voor een ander mens instaat. Hij betaalt de borg. In het boek Spreuken wordt afgeraden om borg te staan voor een ander. Wie weet hoeveel losse eindjes die persoon heeft. Het is onverantwoord jezelf zo uit te leveren aan een ander, moet de gedachte zijn. Spreuken 11:15, 17:18 Ook weet je niet of de ander verstandig met zijn leven omgaat. Opmerkelijk dit verzoek van Hizkia. Het is de koning gegeven om op het juiste moment te vragen waar hij het diepst om verlegen zit; God Die zijn Borg wil zijn. God Die zijn zonden voor Zijn rekening wil nemen. Uit de Bijbel weten we dat God in Christus Zich *Borg* gesteld heeft voor ons leven. Hij heeft onze schuld betaald en zo ons leven veilig gesteld bij God. Het gaat in dit geval niet alleen om dit leven, maar ook om het leven na de dood. Volgens de Hebreeënschrijver is Jezus de Borg geworden van een beter verbond. Hebreeën 7:22 *in zoverre is Jezus Borg geworden van een zoveel beter verbond.* Juist in verband met de naderende dood is dit een opmerkelijk verzoek. Jesaja 38:14 *Als een zwaluw of kraanvogel, zo piepte ik, ik kirde als een duif. Mijn ogen waren smekend opgeslagen naar omhoog: Heere, ik word neergedrukt; wees U mijn Borg! 'God sta in voor mijn*

leven', vraagt de koning. Nu hij het tijdelijke gaat verwisselen met het eeuwige, weet hij dat zijn eigen rechtvaardigheid niet voldoende is om de overtocht te betalen. Natuurlijk hij deed een beroep op God met het oog op zijn vroomheid en rechtvaardigheid. Maar blijkbaar weet hij heel goed dat hij als mens te kort schiet. Om die reden vraagt Hij of God voor hem in wil staan. In termen van geld betekent het dat God zijn schuld betaalt. In termen van de eeuwigheid weten we dat Christus met Zijn kostbaar bloed de hoge prijs heeft betaald voor het leven van de gelovige. Het is de apostel Petrus die de gelovigen hiervan bewust maakt door hieraan te refereren. 1 Petrus 1:18,19 *in de wetenschap dat u niet met vergankelijke dingen, zilver of goud, vrijgekocht bent van uw zinloze levenswandel, die u door de vaders overgeleverd is, maar met het kostbaar bloed van Christus, als van een smetteloos en onbevlekt Lam.*

Vrijgekocht niet met goud of zilver maar met het kostbare bloed van Christus.

Want U hebt al mijn zonden achter Uw rug geworpen.

Voor zover de koning weet heeft God Zich Borg gesteld voor hem. Uit zijn genezing maakt hij dat op. Op eens valt hier ook de term ziel. Dankzij het feit dat God hem genezen heeft, is de koning verzekerd van Gods genade in leven en in sterven. Hij heeft vrede. Jesaja 18:15 *Wat zal ik spreken? Zoals Hij mij heeft gezegd, heeft Hij het gedaan. Nu mag ik al mijn jaren gerust verdergaan, de bitterheid van mijn ziel te boven gekomen.* Hij is enorm opgelucht. Niet alleen omdat hij bij wijze van spreken uit de dood is teruggekeerd naar het leven, maar ook omdat hij overtuigd is in zijn ziel van een hogere bestemming van Godswege. Hij heeft een blijdschap leren kennen die men hem niet meer afneemt. Jesaja 38:16 *Heere, bij deze dingen leeft men, en in al deze dingen is het leven van mijn geest. Want U hebt mij gezond gemaakt en mij genezen.* De koning kende een – hoe moet hij het noemen – bitterheid. Natuurlijk het voelde bitter dat hij op de helft van zijn bestaan weggenomen zou worden. En dat terwijl hij met heel zijn hart en zijn ziel God diende en als koning gedaan had wat God van hem mocht verwachten. Het stemde hem bitter dat zijn leven als een draad werd afgeknipt. Tegelijkertijd heeft deze ziekte hem veel gebracht. Juist door hem te confronteren met zijn levenseinde werd hij zich er bewust van dat er behalve dit leven nog een leven was in het rijk van de dood of ... of een leven bij God. Hij heeft zich gerealiseerd dat hij op weg was naar het graf, naar het dodenrijk. Naar 'a place of no return' waar de mens voor altijd verstoken blijft van het licht en het leven met God en de mensen. Juist de confrontatie met het einde heeft hem tot het uiterste gebracht, het gebed of God Borg voor hem wilde staan. Zijn herstel voelde als een bevestiging van Gods bedoeling. God had JA tegen hem gezegd en het leven voor hem geopend. Zijn bitterheid is omgeslagen in lofprijzing. God heeft zijn ziel bij wijze van spreken omhelsd. God heeft hem aangenomen. Wie een vriend is van de Eeuwige heeft een eeuwige vriendschap ontvangen, die nooit meer voorbij gaat. Want God heeft al zijn zonden achter Zijn rug geworpen. Er is niets wat nog langer tussen God en hem instaat. God heeft hem gered. Jesaja 38:17 *Zie, tot vrede is de bitterheid*

voor mij bitter geweest, want Ú hebt mijn ziel lieflijk omhelsd, van het graf van de ontbinding vandaan gehaald. Want U hebt al mijn zonden achter Uw rug geworpen.

Ú hebt mijn ziel lieflijk omhelsd.

Daarom zullen wij mijn snarenspeel doen klinken alle dagen van ons leven in het huis van de HEERE.

Koning Hizkia is alleen maar blij en dankbaar. In het graf is er niemand die God looft. Hij bedoelt in het dodenrijk is er niemand die taalt naar God. Niemand die zijn hand uitsteekt naar de Allerhoogste. Niemand die God dankt. Niemand die God prijst. Men heeft geen perspectief. Geen uitzicht. Jesaja 38:18 *Immers, het graf zal U niet loven, de dood U niet prijzen; wie in de kuil neerdalen, zullen op Uw waarheid niet hopen.* Maar voor de levenden – zoals Hizkia na zijn ziekte – is alles anders. Die looft God de hele dag. Hij kan zijn geluk niet op. De dankbaarheid zit zo diep bij hem, het zit vanaf dat moment in zijn genen. Zij blijdschap werkt ook aanstekelijk. Hij vertelt zijn kinderen wat God met hem gedaan heeft. Hopelijk wordt het geloof op die wijze ook in hun hart gezaaid en zullen ook zij instemmen met het grote koor dat zingt van Gods genade en kracht voor zondige mensen. Jesaja 38:19 *De levende, de levende, die zal U loven, zoals ik vandaag. De vader zal zijn kinderen met Uw waarheid bekendmaken.* God was er om hem te verlossen. Dat is een ontdekking van zijn leven. Waarom dit nu juist gebeurt op dit moment – waarop zijn leven over leek te gaan van leven naar dood – is niet bekend. Wel is het zo dat God de koning geconfronteerd heeft met waar uiteindelijk ieders leven op uitloopt; de dood. Dat heeft – en dat is genade – die hevige schrik in zijn hart gelegd dat hij er niet aan toe was om God te ontmoeten – maar ook nooit vanuit zichzelf er aan toe zou zijn – als God Zich niet persoonlijk Borg zou stellen voor hem. De confrontatie met de dood – die altijd nog de geur en de realiteit van het oordeel voor de mens behoudt – heeft, dankzij God het beste in hem losgemaakt, zijn gebed: *HEERE wees U mij borg.* Om die reden dat God dat heeft toegezegd kan hij elke dag wel zingen van dankbaarheid en blijdschap. Jesaja 38:20 *De HEERE was er om mij te verlossen. Daarom zullen wij mijn snarenspeel doen klinken, al de dagen van ons leven, in het huis van de HEERE.*

Het gelovige gebed vermag veel.

Op de derde dag kan de koning weer naar de tempel.

Het valt op dat de profeet Jesaja niet enkel namens de HEERE de genezing van koning Hizkia aankondigde. Hij vertelde erbij wat men moest doen. Men moest namelijk een soort van pleister maken van een klomp vijgen en die op de zweer leggen. Wij zouden zeggen dat God en de dokter de koning had genezen beter gezegd 'dat God werkt met het middel van de vijgenpleister.' De pleister van een klomp vijgen fungeerde ook werkelijk als geneesmiddel. Het wordt genoemd in de Ras Sjamra-brieven. Het is een oud recept uit de 14de eeuw v Chr. Ook de Romeinse schrijver Plinius vermeldt de werking van dit geneesmiddel 100 na Chr. Het kan ons helpen in de tweeslag 'Bidt en werk'. Het is voor een christen goed om in gebed naar God te gaan én gebruik te maken van de geneeskundige inzichten van zijn tijd. Misschien wil God de artsen en de medicijnen zegenen om ons de gezondheid terug geven of ons leven te verlengen. Jesaja 38:21 *Jesaja had namelijk gezegd: Laat men een klomp vijgen nemen en die als een pleister op de zweer leggen; dan zal hij genezen.* Volgens Jesaja had de koning zelf gevraagd om een teken. 'Wat gaat u doen als u de gezondheid weer hebt?', zou iemand de koning gevraagd kunnen hebben. Het eerste wat de koning wilde doen is naar het huis van God. Om God te danken en te eren met liederen en gebeden. Hij wilde naar de tempel zodra het qua gezondheid mogelijk zou zijn. Jesaja 38:22 *En Hizkia had gezegd: Wat is het teken dat ik naar het huis van de HEERE zal opgaan.* In het boek 2 Koningen wordt door de profeet Jesaja aangegeven 'Hoeveel dagen de koning erover doet om voldoende hersteld te zijn voor een bezoek aan de tempel.' Drie dagen. In het boek 2 Koningen is de profeet dus iets specifieker over het aantal dagen dat de koning nodig heeft om zich weer naar buiten te kunnen begeven. Over drie dagen zou de koning weer naar de tempel van de HEERE kunnen gaan. Daarvan wilde de koning graag een bewijs, een teken. 2 Koningen 30:8 *Hizkia nu had tegen Jesaja gezegd: Wat is het teken dat de HEERE mij gezond zal maken en dat ik op de derde dag naar het huis van de HEERE zal gaan?* 'De derde dag' ontvangt in dit verband een extra dimensie wanneer we ons realiseren dat het Bijbels gezien van Godswege de tijd is wanneer – door Jezus Christus – de dood omgekeerd wordt naar het leven.

Een klomp vijgen.

De derde dag.

Genesis 22:4	Op <i>de derde dag</i> sloeg Abraham zijn ogen op, en hij zag die plaats in de verte.
Genesis 40:20	Op <i>de derde dag</i> , de geboortedag van de farao, gebeurde het dat hij voor al zijn dienaren een maaltijd aanrichtte, en hij gaf het hoofd van de schenkers en het hoofd van de bakkers een hoge plaats te midden van zijn dienaren.
Genesis 42:18	Op de derde dag zei Jozef tegen hen: Doe dit, zodat u in leven blijft, want ik vrees God.
Exodus 19:11	en <i>over drie dagen</i> gereed zijn. Op <i>de derde dag</i> zal de HEERE namelijk voor de ogen van heel het volk neerdalen op de berg Sinai.
Esther 5:1	Het gebeurde op <i>de derde dag</i> dat Esther een koninklijk gewaad aantrok en ging staan in de binnenste voorhof van het huis van de koning, tegenover

het huis van de koning. En de koning zat op zijn koninklijke troon in het koninklijke huis tegenover de ingang van het huis.

Hosea 6:2 Na twee dagen zal Hij ons levend maken, op *de derde dag* zal Hij ons doen opstaan en zullen wij voor Zijn aangezicht leven.

Mattheus 16:21 Van toen aan begon Jezus Zijn discipelen te laten zien dat Hij naar Jeruzalem moest gaan en veel zou moeten lijden van de kant van de oudsten en de overpriesters en de schriftgeleerden, en dat Hij gedood zou worden en op *de derde dag* zou worden opgewekt.

Lucas 13:32 En Hij zei tegen hen: Ga heen en zeg die vos: Zie, Ik drijf demonen uit en verricht genezingen, vandaag en morgen, en op *de derde dag* word Ik voleindigd.

Johannes 2:1 En op *de derde dag* was er een bruiloft te Kana in Galilea; en de moeder van Jezus was daar.

1 Korintiërs 15:4 en dat Hij begraven is, en dat Hij opgewekt is op *de derde dag*, overeenkomstig de Schriften,